

Kenkien liukuesteet yli 70- vuotiaille Sipoolaisille

Kävelyn myönteisten terveys- ja ympäristövaikutusten takia valtakunnallisena tavoitteena on kävelymatkojen määrän kasvattaminen (Liikenne- ja viestintäministeriö). Liikunnan merkitys ikäihmisen terveyteen ja toimintakykyyn on kiistaton. Jotta kävelyn määrä kasvaa ja erityisesti ikäihmisten osalta määrä pysyy edes ennallaan, on turvallisuuteen panostettava.

Jopa puolet Suomen vuosittaisista olosuhteista voi olla talvisia, jolloin liukastumisvaara on suuri. Kyselytutkimuksen perusteella talvella 2020 – 2021 jopa 30 % kyselyyn vastanneista oli liukastunut kuluvana tai edellisenä talvena (Liikenneturva). Tilastojen mukaan joka toinen yli 80- vuotias suomalainen kaatuu vuosittain ja usein syynä on liukastuminen.

Liukastumistapaturmat aiheuttavat loukkaantumisten ja kuolemien lisäksi merkittäviä sairaanhoitokuluja. Erään tutkimuksen mukaan n. 100 000 ihmistä Suomessa käy vuosittain lääkärin tutkimuksissa liukastumisen seurauksena. Talvella tapahtuvista liukastumistapaturmista aiheutuu vuosittain kustannuksia vuodeosastohoitojen muodossa 18 miljoonaa euroa (THL, 2019). Postoperatiivisista infektioista aiheutuvat kustannukset ovat iso osa liukastumisten aiheuttamista kustannuksista, joita ei edelliseen lukuun ole laskettu. Ikä-ihmisten reisiluun kaulan murtumat aiheuttavat immobilisaatiokierteen seurauksena merkittävän osan perusterveydenhuollon vuodeosastohoidoista ja pysyvistä sijoituksista tuetumman asumisen piiriin.

Huomattavan liukkaat kelit saattavat päivystykset erittäin ruuhkaiseen tilanteeseen, mikä voi kuormittaa terveydenhuoltoa ja välillisesti aiheuttaa merkittäviä kustannuksia (hoitoviiveiden aiheuttamat eri komplikaatiot (trombit, pidempi hoitoaika ym.), muiden päivystyspotilaiden tutkimusten, hoidon ja diagnoosien viiveet, inhimilliset kärsimykset, ym.).

Kustannustehokkain tapa ehkäistä ja vähentää talvisia liukastumistapaturmia on mm. liukuesteiden käyttö (mm. Penttinen ym., 1999). Ruotsissa tehdyn tutkimuksen mukaan liukastumisista aiheutuvat päivystyskäynnit vähenivät

45 %, kun kaupunki tarjosi yli 65- vuotiaille kenkiin laitettavat liukuesteet. Tutkimuksissa on myös selvinnyt, että liukuesteitä käyttävä ryhmä kulki kävellen kaksi kertaa vertailuryhmää pidempiä matkoja.

Joulukuussa 2023 sain Sipoon kunnalta vastauksen, että liukuesteiden tarjonta kuuluu hyvinvointialueen päätettäväksi. 6.2.2024 tekemääni aluevaltuustoaloitteeseen hyvinvointialue vastasi mm. että hyvinvointialueen kunnista Askola, Lapinjärvi ja Loviisa jakavat liukuesteitä yli 70- tai yli 75 - vuotiaille talvikaudella 2024-2025. Sen lisäksi hyvinvointialue totesi, että hyvinvointialueen ei ole syytä ottaa uutena vastuuna sellaisia toimia, joita osa alueen kunnista jo nykyisin hoitaa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuuluu kaikille, mutta hyvinvointialue rajasi vastauksessaan, että hyvinvointialueella on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin tämä tehtävä kytkeytyy hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin. Muuten ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on kunnilla.

Edellä esitetyn perusteella esitän, että Sipoon kunta tarjoaa kenkien päälle puettavat liukuesteet yli 70- vuotiaille sipoolaisille maksutta.

Markus Pietikäinen

